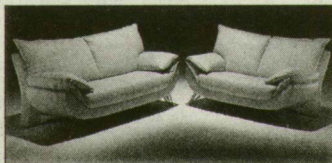

KANAPÉ BÚTORÜZLET

Horváth M. u. 8.
Tel.: 479-987.
www.tisznet.hu/kanape

**A legújabb Kanizsa Trend-modellek
üzletünkben megtekinthetők.
RENDELÉSNÉL ÁRENGEDMÉNY!**

A MARY CIPŐBOLTBA MEGÉRKEZTEK

A '99-ES ŐSZI MODELLEK.

Olasz harisnyanadrágok kiváló minőségben kaphatók.

Egyes harisnyák már 100 Ft-ért

megvásárolhatók üzletünkben.

Szeged, Szilléri sgt. 2.
Nyitva tartás: hétfő: zárva
K-P.: 9-18. Szo.: 9-13
Vasárnap: zárva

EGYHETES ŐSZI VÁSÁR A MÁRKA- BOLTBAN.

**NADRÁGOK,
SZOKNYÁK,
KOSZTÜMÖK, BLÚZOK
30-40%-os
ÁRENGEDMÉNNYEL.**

Szeged,
Dugonics tér
11.
Nyitva: H-P.:
9-18. Szo.: 9-13

TÁRT AJTÓKKAL VÁRJUK

Tisztelettel meghívjuk Önt és kedves családját a hagyományosan megrendezésre kerülő Volvo Nyitott Napokra, ahol megismerheti a Volvo szinte teljes típusválasztékát, bővebb információkat kaphat különleges őszi akcióinkról, és még egy próbaúton is részt vehet. Szeretettel várjuk 1999. október 15. és 16. között a **TESCO** Áruház parkolójában.

VOLVO NYITOTT NAPOK. AJTÓNK ISMÉT NYITVA ÁLL ÖN ELŐTT.

Jansik Autóház

6000 Kecskemét, Szegedi út 90. km
Telefon: 76 498 555 Tel./fax: 76 498 554

VOLVO
for life

devizaalapú befektetés forintért!

AZ ÉRTÉKÁLLÓ

A ZÜRICH Csoport 125 éves nemzetközi tőkepiaci és vagyonkezelési tapasztalataira, a QUAESTOR magyarországi forgalmazói hálózatára és alapkezelési ismereteire támaszkodva a magyarországi pénzpiaci kockázatoktól független, devizaalapú, de forintért vásárolható befektetési formát kínálunk Önnek a magyar piacon.

Váltszon Zürich Deviza Alap Befektetési Jegyet FORINTÉRT, mert biztonságos • nemzetközi tapasztalatok igazolják • bármekkora összeget elhelyezhet és felvehet az alapból, pénzt nem kell határozott időre lekötnie • adókedvezményt vehet igénybe a befektetési állomány után • költségkímélő! A befektetési jegyek a QUAESTOR Értékpapír Rt. fiókhálózatában jegyezhetők és vásárolhatók meg, valamint válthatók vissza naponta:

1054 Budapest, Báthori u. 4. Tel.: 302-5010 • 1138 Budapest, Váci út 178. Tel.: 239-3725 • 4025 Debrecen, Kossuth u. 2. Tel.: 52/430-740 • 3300 Eger, Szent J. u. 11. Tel.: 36/428-410 • 3200 Gyöngyös, Köztársaság tér 1. Tel.: 37/301-072 • 9021 Győr, Jedlik Ányos u. 9. Tel.: 96/324-324 • 7400 Kaposvár, Ezredév u. 1/a Tel.: 82/321-300 • 6000 Kecskemét, Dobó krt. 3-11. Tel.: 76/416-504 • 3527 Miskolc, Bajcsy-Zs. u. 1-3. Tel.: 46/349-218 • 7621 Pécs, Jókai u. 2. Tel.: 72/224-049 • 9400 Sopron, Erzsébet u. 6. I. em. Tel.: 99/326-921 • 6720 Szeged, Kölcsey u. 11. Tel.: 62/ 424-565 • 8000 Székesfehérvár, Táncsics M. u. 5. Tel.: 22/310-123 • 9700 Szombathely, Szent Márton u. 29. Tel.: 94/ 343-743 • 8200 Veszprém, Rákóczi u. 7. Tel.: 88/420-298 • 8900 Zalaegerszeg, Kossuth u. 62-64. Tel.: 92/346-386

QUAESTOR

ZÜRICH

Mindhalálíg Szeged hű fia maradt

Osztrovszky ércbe öltözött

A Szeged nagy fia temetésének 100. évfordulóján bizakodva írtuk e címet Móra Ferenc írásának (Szegedi nagy emberek. Szegedi Napló, 1908. máj. 17.) részlete fölé: **Míg Osztrovszky József ércbe öltözik (DM 1999. ápr. 24.), ám magunk sem hittük, hogy – ha kis késéssel, a nemzeti gyásznapon is – a fől-sővárosi mézárosmester fia, az 1848/49-i forradalom és szabadságharc hőse, az 1860/61-i kis forradalom szegedi polgármestere, három évtizedig kúriai bíró valóban megkapja mellszobrát szeretett Városától. Százestendő mulasztást pótol, évszázados adósságot törleszt ezzel Szeged. Köszönet illeti mindazokat, akik ezt lehetővé tették és megvalósították; köszönet illeti az alkotót: a Tömörkény Gimnázium művésztanárát: Kiss Jenő Ferencet.**

Osztrovszky József Reform, forradalom, kiegyezés címmel összegyűjtött írásainak és beszédeinek életrajzi utószavában (Somogyi-könyvtár, 1993) már megírtam, miként állítottak neki térképének megfestésével emléket, majd miként feledeztek meg síremlékéről.

Még friss volt az emlék, amikor 1899. június 4-én a törvényhatósági bizottság 27 tagja Osztrovszky József arcának megfestését indítványozta a közgyűlésben.

Lázár György országgyűlési képviselő segítségével októberben a közgyűlés meg is egyezett Vastagh György fővárosban élő szegedi születésű festőművésszel az életnagyságú ún. térképnek 1900. szeptember 1-jéig való megfestésében. A művész tiszteletdíja 700 forint (1400 korona) volt. (Tisza Lajos szobrának ekkor elfogadott költsége 30 000 forintba rúgott...)

Az Osztrovszky Józsefhez méltó, valamikor a közgyűlési termet díszítő olajfestmény évtizedek óta a Móra Ferenc Múzeum raktárában várja sorsának jobbba fordulását. Sem az 1993. évi, sem a mostani évfordulón nem láthatta a nagyközönség; mint most mondták: restauráció alatt áll. A „torony alatt” volna méltó helye.

Osztrovszky József mindhalálíg Szeged hű fia maradt. Nyugdíjas korára is haza ké-szült. A Szegedi Híradó magát megnevezni nem kívánó tárcatörője („Egy igaz barát”) halálhírét véve fölvetette hamvai szegedi földbe való eltemetését.

Ez azóta is föltevés maradt. Bizonyos, hogy a város vezetői a temetőkör ígéreteket tettek méltó síremlék emelésére, ám – mint ifjabb Móricz Pál lapja, a Közvélemény 1901. február 10-én a város vezetőinek szemére vetette – ígéretüket nem teljesítették. Úgy látszik, a lap később is hiába szorgalmazta a „Szeged nagy fia” iránti kötelel teljesítését. Az bizony elmaradt.

A hű katolikusnak is ismert hűstünk hamvait a család 1930-ban a fővárosi Kerepesi úti temetőből átvitte a péceli református temetőbe, ahol a fekete márvány obeliszk-sírkövön legfelül olvasható, hogy ott nyugszik Osztrovszky József – kúriai bíró.

Osztrovszky József családi nyughelye a péceli református temetőben (A szerző felvétele)

Ezt is a mostani évforduló előtt sikerült megtalálnunk; néhányan el is vittük rá a város koszorúját.

Nyomatékosításul magam is többször idéztem Móra Ferenc sorait hivatkozott 1908. május 17-i cikkéből: ő „az első szülőtte Szegednek, akinek nevével nem fog elfutni az idők hajója: mert emlékeztet szobor őrizi majd. Ott a kultúrpalota tövében, ahol nagyon unatkozik már Klauzál szobra, s szinte a városháza felé néz: várva az ígét, mely társat ad neki a halhatatlanságban”.

Elismerem, tévedtem, amikor kimondatlanul is a fiatal Móra Ferencnek tulajdonítottam magát a kezdeményezést is. Kis tényező lehetett ő még akkor Szegeden ahhoz, hogy egymaga szobrot igényelhesen. Érdeme: a figyelmeztetésben és az emlékköltési kötelesség gondolatának fönn-tartásában rejthet. Persze az sem elképzelhetetlen, hogy ugyanazon lap 1904. október 16-i számának kurta Művészet rovatában éppen ő írta azt az Új szobrok Szegeden c. tudósítást is.

„Klauzál Gábor emlékét – olvashatjuk benne – tudvalóleg szintén szoborral szándékozik megörökíteni a város, még pedig mellszoborral, melyet a kultúrpalota nyugati végénél állítanak föl, míg a kultúrpalota másik végére Szeged egykori polgármesterének, Osztrovszky Józsefnek a szobra jönne. Az első szobor ügyében ifj. Vastagh Györggyel, a másodikéban pedig Ligeti Miklóssal tárgyalt a polgármester. Mind-e egyik művész hajlandó volna 5000-5000 koronáért a kör-nyezetnek megfelelő nagyságú mellszobrot készíteni.”

Apró Ferencé az érdem, hogy Osztrovszky József szobra gondolatának a Klauzál Gáboréval egyidejű fölvetéséről szóló cikket föltárta. Hivatkozott ő biz’ erre már e hasábkon is (75 éves a Klauzál-szobor. DM 1981. aug. 30.), magam most mégis legutóbbi szép és tartalmas könyvében lettem rá figyel-

mes. Amint ifj. Vastagh Györgynek 1906. augusztus 6-án a Közművelődési palota nyugati oldalánál fölállított (utóbb elvitt, majd kissé kin-telebb visszahelyezett) Klauzál-szobra kapcsán írja: „A Szegedi Napló [1904.] október 16-i híre szerint a Közművelődési palota keleti oldalára a szintén követ és polgármester kerül ércbe öltözött... (Szegedi képe-lapok – a képe-lapok Szegedje. Szeged, 1999. 59.)

Szeged a szoborállítás korát élte a századfordulón. Tóth Attila Szeged szobrai és muráliái (1983) c. könyvéből, nemkülönben Apró Ferencről is tudhatjuk, hogy Kossuth Lajos (1902), Tisza Lajos (1904), Vásárhelyi Pál (1905) és Erzsébet királyné (1907) szobra után, illetve mellett csak 1903-ban három, utóbb meg is valósult szoborért történt kezdeményezés, indult mozgalom: II. Rákóczi Ferencéért (1912), Dankó Pistáért (1912) és Deák Ferencéért (1914).

Csoda-e, hogy egy „társaságban” még Lázár György, a szoborállító polgármester, az – Ady szavaival – literary gentleman is Osztrovszky József esetében „jobb időkre” használtotta az emlékköltés és módjának megvalósítását. Amikor erre valóban alkalom mutatkozott volna, 1918. január 12-én, Osztrovszky József születési centenáriuma-n, ő már nem élt, meg hát hábo-rú is volt, s így még az egy-szerű emlékezésről is megfeledkezett a – talán – rossz lelkiismeretű Város.

A szoborgondolat nyilvános feszegetése így Móra Ferenc 1908. május 17-i cikkével valójában meg is szakadt. Rá hivatkozással 1979 óta másokkal – Annus Józseffel, Apró Ferencel – egyetemben magam is többször fölvettem. E hasábkon is. Az ideai kettős jubileumon – a szabadságharc 150., Osztrovszky József halála 100. évfordulóján – végre a tettek mezejére lépett a Város is.

Százötven esztendeje Osztrovszky József, Szeged

képviselője és kormánybizto-sa maga is az aradi vár foglya volt, felesége hiába kérelmezte a város tanácsától igazolá-sát, iratait lefoglalták, vagyona-t zár alá helyezték, őt mag-gát pedig cs. kir. hadbíró-sági eljárás nyomán 1850-ben a pesti Újépületben halálra ítélték, majd büntetését székely-lemből 1851-ben Josefstadt-ban letöltendő várfogságra változtatták, melyből 1855-ben szabadult. Szobrának má-ra időzített leleplezése fgy személyét illetően is indo-kolt; nemkülönben méltó mó-don zárja a forradalom- és szabadságharc é kerek évfor-dulójáról múlt év március idusán kezdődött szegedi megemlékezéseket is.

A szobor helye kiválasztá-sának magának is története van. Lázár György és az ő nyomán Móra Ferenc a Köz-művelődési palota Tisza felő-li oldalára gondolta, magam először az épület – a múzeum – elé, Reizner Jánoséval átel-lenben, a lépcső másik olda-lára képzeltem. Szóba jött a Várkertbe tervezett szobor-parkba való helyezése, utóbb pedig Föl-sőváros, s itt is szü-lőháza. Ám ennek a helyét is csak gyanítjuk. Ha azonos az-zal a portával, melyből apját, idősb Osztrovszky Józsefet 1854-ben temették (sírja veszélyben van az egyház ke-zelte Dugonics temetőben!), akkor ez a Víz (1879) után körzövel-vonalzóval kialaki-tott nagykörút Római krt.-i részének Gál utca és a volt III. kerületi tanács közötti szakaszára eshet, ha nem a bulvár kellős közepére. Ez éppen úgy alkalmatlan hely lenne szobornak, mint az Osztrovszky utca és a Dugonics utca kereszteződésének valamelyik sarka. Csak annyi bizonyos ugyanis, hogy 1869-ben a Dugonics utcában lakott, ám hogy melyik telken állhatott lakháza, további ku-tatást igényel megállapítása.

Így jutottunk a róla még életében, a Víz utáni utca-névadások alkalmával 1880-ban elnevezett új utcának és a Csongrádi sugárútnak a találkozásánál, a rendezésre váró Szent István tér szomszédsá-gában lévő kis zöld térség-hez.

A valamikor bizonyos fo-kú intézményes különállást élvező három, majd négy vá-rosrész egyikének, az ipáro-sok, kereskedők és hajósok lakta Föl-sővárosnak egykori sajátos helyzetére is emléke-ztet majd ott e szobor, melyről immáron sem köznapokon, sem jeles alkalmakkor nem lenne szabad megfeledkez-nünk. Városi polgár, Szegéd-nek hajdan egyenlők között a legelső embere – primus inter pares-e – tekint majd ránk, a kései utókor mindennapi gondjai közeppét a nemes pá-toszlól bizony megfelelőező embereire. Ha pedig pillan-tást vetünk majd a Város eme első, helyi polgár-politikus-nak állított szobrára, gondol-junk a mainál dicsőbb kor szegedi polgáira is.

Osztrovszky József ércbe öltözött. Köszönet érte min-dazoknak, akiket illet, köztük dr. Ványai Éva alpolgármes-ter asszonnyal és Viktor Bercs-nak, az Amerikában élő ükunokának, aki családja képviseletében jelentős ösz-szeggel járult ezen emlékkál-lításhoz.

Hogy a 19. század e ki-emelkedő alakjával valóban ne fusson el az idők hajója.

Ruszoly József